

**PAŃSTWOWA
KOMISJA WYBORCZA**

ZPOW-721-13/18

Warszawa, dnia 30 października 2018 r.

Panie i Panowie
Komisarze Wyborczy

Państwowa Komisja Wyborcza, w związku ze zgłaszanymi wątpliwościami, wyjaśnia, co następuje.

1. W przypadku wyboru danej osoby na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i na radnego, wygaśnięcie mandatu radnego tej osoby komisarz wyborczy stwierdza w terminie 14 dni od dnia wyborów (od dnia 21 października 2018 r.). W przypadku wyboru na wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w ponownym głosowaniu termin liczony jest od dnia 4 listopada 2018 r. Powyższa procedura wygaśnięcia mandatu radnego dotyczy wszystkich radnych, a więc zarówno radnych wybranych w wyborach w dniu 21 października 2018 r., którzy nie objęli jeszcze mandatu, jak też radnych pełniących swoje funkcje w kadencji, która upływa w dniu 16 listopada 2018 r.
2. Według opinii Państwowej Komisji możliwe jest zrzeczenie się mandatu przed złożeniem ślubowania. Należy bowiem zauważyć, że mandat uzyskuje się z chwilą wyboru i wyłącznie wybór decyduje o uzyskaniu statusu radnego. Również Kodeks wyborczy określa osobę, która została wybrana, ale nie złożyła jeszcze ślubowania, mianem radnego. Dlatego też, w ocenie Państwowej Komisji Wyborczej, w przypadku pisemnego zrzeczenia się mandatu radnego przed złożeniem przez niego ślubowania, wygaśnięcie mandatu powinien stwierdzić komisarz wyborczy, w trybie art. 383 § 2a Kodeksu wyborczego.
3. Pisemne zrzeczenie się mandatu radnego lub mandatu wójta powinno zostać złożone bezpośrednio organowi właściwemu do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu tj. komisarzowi wyborczemu. W przypadku złożenia takiego oświadczenia przewodniczącemu rady powinien on niezwłocznie przekazać je komisarzowi

wyborczemu. W takiej sytuacji termin do stwierdzenia wygaśnięcia mandatu biegnie od dnia otrzymania oświadczenia przez komisarza wyborczego.

4. W przypadku rady gminy liczącej powyżej 20 000 mieszkańców, rady powiatu i sejmiku województwa, po stwierdzeniu przez komisarza wyborczego wygaśnięcia mandatu radnego komisarz wyborczy powinien pisemnie zawiadomić następną osobę z tej samej listy, która w wyborach uzyskała kolejno największą liczbę głosów, a nie utraciła prawa wybieralności, o pierwszeństwie obsadzenia do mandatu. Kandydat może zrzec się pierwszeństwa do obsadzenia mandatu na rzecz kandydata z tej samej listy, który uzyskał kolejno największą liczbę głosów. Oświadczenie to powinno być zgłoszone komisarzowi wyborczemu na piśmie w ciągu 3 dni od daty doręczenia zawiadomienia o przysługującym mu pierwszeństwie do mandatu (art. 387 § 2 Kodeksu wyborczego). Pouczenie o tym powinno być zawarte w zawiadomieniu przekazanym przez komisarza wyborczego. Dopiero po upływie tego terminu (nawet jeżeli kandydat wcześniej potwierdzi chęć objęcia mandatu) komisarz wyborczy może wydać postanowienie o jego wstąpieniu w skład rady. Należy przy tym mieć na uwadze, że zgodnie z art. 384 § 1 Kodeksu wyborczego od uchwały rady i postanowienia komisarza wyborczego o wygaśnięciu mandatu radnego z przyczyn, o których mowa w art. 383 § 1 pkt 2 – z wyjątkiem powodów wskazanych w art. 10 § 2 i art. 11 § 2, oraz pkt 3-5 i 7, zainteresowanemu przysługuje skarga do sądu administracyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia uchwały albo postanowienia. Zatem w przypadku wygaśnięcia mandatu radnego ze wskazanych wyżej przyczyn postępowanie w sprawie wstąpienia następnego kandydata w skład rady może rozpocząć się dopiero po upływie tego terminu, a w przypadku wniesienia skargi do sądu – po uprawomocnieniu się wyroku sądu administracyjnego oddalającego skargę (por. art. 384 § 3 Kodeksu wyborczego).
5. Zgodnie z art. 24b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, 1000, 1349 i 1432) osoba wybrana na radnego nie może wykonywać pracy w ramach stosunku pracy w urzędzie gminy, w której uzyskała mandat, oraz wykonywać funkcji kierownika lub jego zastępcy w jednostce organizacyjnej tej gminy. Przed przystąpieniem do wykonywania mandatu osoba ta obowiązana jest złożyć wniosek o urlop bezpłatny w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy. W związku z tym, że kadencja

organów samorządu terytorialnego upływa w dniu 16 listopada 2018 r., Państwowa Komisja Wyborcza wyraża opinię, że wniosek o urlop bezpłatny musi zostać złożony w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez właściwy organ wyborczy, lecz rozpoczęcie urlopu może nastąpić od 17 listopada 2018 r. (data rozpoczęcia urlopu powinna zostać wskazana we wniosku).

Jak wynika z art. 24b ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym niezłożenie przez radnego wniosku o urlop bezpłatny w sytuacji, o której mowa powyżej, jest równoznaczne ze zrzeczeniem się mandatu. Natomiast stosownie do art. 383 § 2a Kodeksu wyborczego w przypadku zrzeczenia się mandatu postanowienie o stwierdzeniu jego wygaśnięcia wydaje komisarz wyborczy. Wprawdzie przepis Kodeksu wyborczego określa tę przesłankę jako pisemne zrzeczenie się mandatu, jednakże należy uznać, że dotyczy to również zrzeczenia się mandatu, o którym mowa w art. 24b ust. 5 ustawy o samorządzie gminnym.

6. Organy wyborcze nie są uprawnione do zajmowania stanowiska w sprawie ewentualnego wygaśnięcia mandatu radnego z powodu naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności. W sprawach tych wygaśnięcie mandatu stwierdza właściwa rada, zatem stanowisko w tym zakresie powinny zająć służby prawne danego urzędu oraz organy nadzoru nad jednostkami samorządu terytorialnego, a w szczególności wojewoda.

Zastępca Przewodniczącego
Państwowej Komisji Wyborczej

Sylwester Marciniak